

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Mesečni prilog „Sokolska prosveta“

Ljubljana,
16. junija 1933

Izlazi svakog petka • Godišnja pretplata 50 Din • Uredništvo i uprava nalazi se u Učiteljskoj tiskari, Frančiškanska ulica 6, telefon broj 2177 • Račun poštanske štedionice broj 12.943 • Oglasi po ceniku • Rukopisi se ne vraćaju

God. IV
Broj 25

I POKRAJINSKI SLET SAVEZA SKJ
U LJUBLJANI 1933

Sokolskoj omladini u pozdrav

Drugi pretsletski dan I pokrajinskog sleta Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije u Ljubljani namenjen je sokolskoj omladini. Ta naša omladina podaje tome danu bogat sadržaj i krasno obeležje.

Ne samo iz područja osmero župa, za koje je ovaj slet obavezan, već iz svih predela naše domovine, iz njene unutrašnjosti i sa svih krajnjih njenih granica viju se već dugi vlakovi radosne sokolske omladine prema Ljubljani, koja poprima svečano lice da gostoljubivo i bratski primi taj naš mladi sokolski rod. Starodrevna bela sokolska Ljubljana, kolevka Sokolstva na slovenskom jugu Evrope, sva pomladena, ulepšana i već pripravna očekuje da njenim zidinama i bujnim gajevima odjeknu radosni poklič tisuća razigranih mladih sokolskih duša.

Da bi naša radost bila još veća i potpunija, dolazi među nas također i naraštaj bratske Češkoslovačke obce sokolske iz svoje krasne domovine, povezane s nama s bratskom ljubavlju, gde joj neprestano svetle na putu domoljubnog rada i života sjajni primeri slavnih nacionalnih i sokolskih boraca od davnih vremena do današnjeg dana.

Slovenski sever i slovenski jug tu će na tlu našeg belog sokolskog grada dokazati, potvrditi i još jače probuditi bratske veze, da budu toliko iskrenije i trajnije, jer im lepotu, toplinu, moć i čar prinašaju mlada sokolska srca.

Što nam kliče ta mlada sokolska srca?

»Za domovinu živimo, za nju smo pripravniji žrtvovati sve, što smo, što možemo, što imamo. Mi svi i svaki od nas! Danas i sutra i uvek! — Od srca k srcu prepliće se vez, koji ne pozna daljina ni zapreka, koji nas sve povezuje u krug jednakih misli i jednakih osećanja dece jedne te iste majke domovine!«

Tako odjekuje taj govor mladih sokolskih srca našom zemljom — svima nama na najveću radost, na ponos i sreću!

U sokolskoj omladini udružena je energija uskipelog zdravlja, požrtvovnog rada i radinoljubive volje. U sokolskoj omladini Slovenstvo se pomladuje, a s njom također i mi Jugoslaveni usposobljujemo svoj narod za svaki pošten, istinski, smisleni i smotreni rad, s njom naš narod pripravljamo za svaki telesni i duševni napor, da nam ne će biti teško poveriti joj i u njene ruke predati sudbinu naroda i domovine.

Ako smo ponosni na svoju sokolsku omladinu, ponosni smo na to, što u Sokolstvu baš imamo najboljeg: zalag pozitiv-

nog stvaranja, simbolizovanog u sokolskoj omladini, koja je zdrava i trajna osnova budućnosti svih slovenskih plemena.

Naša sokolska omladina zna da radom u sokolskim vežbaonicama najbolje služi svome narodu. Bogateći riznicu svojih snaga, vrlina i kreposti, uvek ju množeći i osvežavajući novim tečevinama i novim uspesima sokolskog telesnog i moralnog uzgoja, sokolska omladina stoji neprestano u službi domovine, koja s njenim bogatstvom krase svoje lice, a u njoj lepoti raste i njena moć i vrednost.

Čiste duše, radosna srca, čelične mišice, zdrav rast, živa pesma, rodoljubno mišljenje, poštovanje i izvršavanje zakona neba i zemlje, duboka državljanska svest i svest pripadnosti slovenskom Sokolstvu — da, sve je to naše neprocenjivo bogatstvo, ponos, čast i radost našega vremena i našega naroda.

Naša sokolska omladina zna, da je Sokolstvo organizacija živih, zdravih i radosnih ljudi. Ona zna da se u Sokolstvu bratski družimo svi, koji nesebično, požrtvovno, radom i trudom ljubimo svoju domovinu. Srca sokolske omladine ključ: Živeti! Raditi! Množiti snagu naroda! Koliko je slasti u toj predanosti sokolskom pozivu za krepstan život! Koliko je ponosa u toj svesti, da ne živimo samo za sebe!

Naša sokolska omladina je puna optimizma, ona je na pravom putu u realni život, u kome pobeđuje istina i pravda.

Samo malen deo te naše sokolske omladine naći će se sada među nama. A po njoj, koja je predstavnik desetaka tisuća drugih, po njoj šaljemo svoj ostalaj iskrene i bratske pozdrave!

Zdravo! Na zdar!

U okviru drugog pretsletskog dana pozdravljamo u svojoj sokolskoj sredini također i predstavnike naše vojske, koja će upotuniti te lovežbeni raspored sa svojim takmičenjima i vežbama. Duh sokolskog uzgoja obuzeo je također i nju, našu vitešku vojsku, da ju je još jače privezao uz sudbinu naroda. I sve to vidniji su uspesi tog uzgoja. Svako oružje dobiva sve veću moć, ako njime ravna pravi duh viteštva i junaštva. U desnicima snaga, u srcu odlučnost u mislima domovina! To sokolsko geslo zajamčuje našoj vojsci najsavejniju pripravnost u svakom slučaju.

Dobro došli u belu Ljubljani i vi, braćo Sokoli vojnici!

Pomoz Bog, junaci!

E. Gangl.

Sokolska deca i naraštaj pridolaze

U nedelju 18. o. m. sviće nam i drugi pretsletski dan pokrajinskog sleta Saveza SKJ u Ljubljani, kada će na sletištu nastupiti sokolska deca, naraštaj i naša junačka vojska. Ljubljana je već počela da poprima izgled radosnih sokolskih sletskih dana, jer su počela da stižu za nedeljni nastup sokolska deca iz Dravske banovine, a naraštaj i iz ostalih krajeva naše zemlje. Prema stiglim prijavama u nedelju nastupiće preko deset hiljada dece i naraštaja, od toga naraštaja i naraštajki oko 5300.

Dolazak češkoslovačkog naraštaja

Drugom pretsletskom danu učestvovala u lepom broju također i češkoslovački naraštaj, koji će stići u Ljubljani, njih od 200, 17. o. m. s praskim brzovlakom u 17.20. Češkoslovačkom naraštaju sprema se svečan doček.

Dolazak češkoslovačkog članstva

Sletska kancelarija primila je ovih dana obaveštenje od bratske Češkoslovačke obce sokolske, da će češko-

slovačko Sokolstvo učestvovati na sletu u Ljubljani u broju do 4.000 članova i članica, koji će stići sa četiri posebna vlaka. Tri vlaka dovešće Sokole iz Praga, a jedan iz Brna. Češkoslovačko Sokolstvo doći će na slet u Ljubljani sa tri glazbe. Na javnom nastupu ono će nastupiti posebno. Pri dolasku braće i sestara češkoslovačkog Sokolstva sprema im se u Ljubljani osobito srdačan prijem. Dan i sat njihovog dolaska u Ljubljani biće pravodobno objavljen u dnevnim listovima.

Nova zastava Ljubljanskog Sokola dar Nj. Vel. Kralja

Povodom 70-godišnjice matice jugoslovenskog Sokolstva Njegovo Veličanstvo Kralj Aleksandar I blagoizvolio je podariti jubilarcu Ljubljanskom Sokolu novu zastavu, koja će biti sjećano razvijena na sletištu pri javnoj vežbi na Vidovdan i kojoj će kumovati Nj. Vel. Kralj Aleksandar.

Zastava predstavlja krasno umetničko delo, a izradena je u Državnom zavodu za ženski obrt u Ljubljani pod vodstvom ravnatelja zavoda brata Bože Račića. Zastava je iz teške svile te će biti pričvršćena uz koplje na čijem je vrhu srebrni buzdovan, oko koga je pričvršćeno 9 zlatnih sokolova, koji simbolično prikazuju sokolsku ideju — večno pokretanje.

Posebne poštanske sletske marke

Povodom I pokrajinskog sleta Saveza SKJ i 70-godišnjice prvog sokolskog društva u našoj zemlji biće ovih dana izdane i naročite poštanske marke po Din 1.50 in Din — 75. Na markama je slika starešine Saveza SKJ Prestolonaslednika Petra u sokolskom kroju.

Uputstva za putovanje na slet u Ljubljani željeznicom

Sve bratske jedinice treba da svoje članstvo dadu pre odlaska na slet u Ljubljani sledeća uputstva za putovanje željeznicom:

1) Na prostoru pred stanicama, u stanicama i u vlaku treba da vlada najveća disciplina, red i mir.

2) Svi članovi sokolskih transporta moraju se u svim slučajevima pokoravati uputstvima željezničkog osoblja na stanicama i u vlakovima. Ne sme se upuštati u eventualne prepirke sa željezničkim osobljem radi odredaba, jer to nije sokolski. Željezničko osoblje ima najteže dužnosti i odgovornosti u pogledu dobrog i sigurnog odvijanja prometa kao i samog prevoza, te ga u tom pogledu treba posvema potpomoći.

3) Svaki pojedinac, koji putuje na slet, treba već kod kuće da svoju prtljagu vidno označi svojim naslovom, kao i imenom društva kome pripada.

4) Transporti imaju se razdeliti već pri odlasku na stanicu na manja odeljenja od 40 osoba. Svako odeljenje treba da ima svoga vodnika, koji će se brinuti za vagon, prostor u vozu i za red.

5) Kada transport stigne na stanicu — najmanje pola sata pre odlaska određenog voza — zaustaviće se na jednom pogodnom mestu pred stanicom. Tu će se voda transporta javiti načelniku stanice (dežurnom činovniku) i izvestiti ga o broju Sokola koji putuju. Kada mu bude označen vagon u koji će se smestiti, smestiće svoje odeljenje na određena slobodna mesta u vagonu.

Za vreme čekanja pred stanicom pred odlazak na slet ili već pre toga moraju članovi nevezbači na osnovu voznih željezničkih legitimacija izdatih od sletskog odbora kupiti potrebnu voznu kartu.

6) Ulaženje u vagon treba da se vrši po odeljenjima, kako je transport razdeljen. U svaki vagon stupaće onoliko lica koliko je slobodnog mesta. Zabranjeno je izabiranje vagona.

7) Pri dolasku vlaka i pri stupanju u vlak mora da vlada potpuni red i mir.

8) Vodnik odeljenja je redatelj u vagonu. Ako u jedan vagon stupi više odeljenja tada je najstariji vodnik odeljenja redatelj za ceo vagon.

Izjava Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije povodom progona Lužičko-srpskog Sokolstva

Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije s osećajem iskrenog bola i žalosti primio je vest o raspuštanju lužičko-srpskog Sokolstva i o proganjanju njegovih prvaka, pa u tom vidi nasilje nad nezaštićenim bratskim slovenskim narodom, koji se posle hiljadugodišnje borbe sačuvala, ne podlegavši nasilnom ugnjetavanju.

Lužičko-srpsko Sokolstvo je za kratko vreme svoga postojanja dalo dovoljno dokaza, da kao nepolitička organizacija deluje samo na probudljavanje narodne svesti, na kulturnom, prosvetnom i ekonomskom podizanju svoga naroda a da u tom radu uvek saobrazi svoje delovanje državnim zakonima svoje zemlje.

Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije veruje, da iako je privremeno ne-

stalo lužičko-srpskog Sokolstva, da je ostalo lužičko-srpskih Sokolova, koji će i dalje požrtvovno i rodoljubivo raditi na korist svoga naroda i njegove bolje i srećnije budućnosti.

Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije izjavljuje svoje iskrene i bratske simpatije ovom najmanjem slovenskom narodu sa željom, da srećno prebrodi ova teška iskušenja i da istraje u borbi s nepravdom i nasiljem, a jugoslovensko Sokolstvo će budno pratiti njihovu borbu i dati im dokaza svoga iskrenog slovenskog bratstva.

Beograd, 13. juna 1933.

Izvršni odbor
Saveza Sokola kralj. Jugoslavije

9) Najstrože je zabranjeno do odlaska vlaka istupanje iz vagona, za što su odgovorni redatelji, kojima se članovi odeljenja moraju pokoravati, a osobito u pogledu svih željezničkih sigurnosnih propisa. Naročito je strogo zabranjeno naklanjati se kroz prozor, stajati kod vratiju, na stepenicama, pločniku ili čak penjanje na krovove vagona, kao i prelazanje iz vagona u vagon. Svaki mora da za vreme vožnje ostane u onom vagonu, u koji je stupio.

10) Kako vlakovi odlaze ne davajući znaka za odlazak, mora svaki redatelj da pazi, da je pred odlaskom vlaka već svačiji u vagonu na svome mestu. Izlaženje iz vlaka može da dozvolji samo redatelj, i to u slučaju stvarne potrebe i pri stajanju vlaka na većim stanicama, inače je zabranjeno.

11) Na protivnoj strani stanice izlaženje iz vlaka strogo je zabranjeno, jer je opasno za život, kao i stajanje na tračnicama ili među ovima. Izlaziti iz vagona ili ulaziti sme se samo kada vlak stoji.

12) Voda sme se na stanicama uzimati samo iz zdenaca, označenih s natpisom »Pitka voda«.

13) Redatelj mora osobito da pazi na čistoću, red i mir u vagonu, koji mora da vlada naročito u noći. Zabranjeno je svako alkoholno piće.

14) Pola sata pred prelazom u drugi vlak, odnosno pred dolaskom u Ljubljani, redatelj upozoruje članstvo u vagonu da se pripremi za izlazak.

15) Da mogu redatelji uzdržati za vreme vožnje potpuni red, moraju da budu u stalnom dodiru sa željezničkim kondukterima i vodnicima transporta te da se uvek izveštavaju glede vožnje vlaka, stajanja, zakašnjenja, odlaska, dolaska i t. d.

16) Po dolasku vlaka u Ljubljani odlazak transporta treba da se odmah ukloni po vrsti odeljenja iz rajona stanice na prostor pred stanicom. Voda transporta mora zatim da se javi stambenom oteku ili pak predstavniku istoga kod šefa stanice, gde će dobiti uputstva o nastanbi. Isto tako mora da se javi i željezničkom oteku ili predstavniku istoga na stanici, kome će javiti tačan broj učesnika kao i broj lica koja će se po sletu vratiti kući s povratnim sokolskim transportom po već određenom voznom redu.

17) Za povratak sa sleta važi naročito ovo pravilo:

Svaki učesnik zajedničkog sokolskog transporta sme se vratiti kući jedino s onim sokolskim transportom s kojim je stigao u Ljubljani. U tu svrhu svaki vlak sa sokolskim transportom označen je za dolazak u Ljubljani s parnim brojem, n. pr. »Sok. II«, a za odlazak iz Ljubljane s neparnim, n. pr. »Sok. I«.

Svaki član transporta treba da na svoju željezničku legitimaciju zapiše broj sokolskog transporta i čas odlaska iz Ljubljane, koji će biti predviđen za svaki sokolski transport u voznom redu.

Organizacija zdravstvene službe prilikom sleta

Sletski odbor za I pokrajinski slet Saveza SKJ u Ljubljani pobrinuo se je da za vreme sleta bude osobito obezbedena i zdravstvena služba, koju je organizovao naročiti sletski zdravstveni oteku. U tu svrhu zdravstveni oteku preuzeo je sve potrebne mere u

cilju što uspešnijeg i bržeg vršenja svoje dužnosti, gde god za vreme sleta bude potrebna lekarska pomoć.

Odmah, kada gosti i vežbači pređu granicu Dravske banovine naći će se već pod okriljem sletskog zdravstvenog oteka. Na svim većim stanicama sokolski lekari vršice na kolodvorima službu pri dolasku sokolskih vlakova. Svi lekari imaju na rukavu trak s crvenim križem, kojima će se vodnici vlakova obratiti u slučaju potrebe. Na ljubljanskom kolodvoru za vreme stizavanja vlakova biće na kolodvoru permanentna lekarska ambulanta. Vodnici vlakova javiće dotičnom lekaru koji je u službi sve slučajeve eventualnih nenadnih oboljenja Sokola za vreme puta. Na kolodvoru nalaziće se također i sanitetski automobili. Glavna ambulanca s dnevnim i noćnom službom biće na gradskom fizikatu u Mestnom domu, Krekov trg. Za vreme takmičenja, odnosno nastupa, ambulanca nalaziće se na sletištu i biće označena zastavom Crvenog križa. Za vreme povorke organizovaće se stalne leteće ambulante. Ambulante za vreme takmičenja, nastupa i povorke biće na raspolaganju ne samo vežbačima već također i ostalom gradanstvu.

Lekari vršice nadalje i rajonsku službu, tamo gde budu nastanjeni učesnici sleta. Rajonski lekar vršice u svom rajonu svakog jutro lekarski pregled. Njegova je briga nadalje higijena prenočišta i higijena gostionica u njegovom rajonu. Svaka pritužba u pogledu kakvoće ili cene hrane ima se odmah javiti dotičnom lekaru. Za nekadano obolele i ponesrećene biće u rezervi i izvestan broj kreveta u općoj ženskoj bolnici.

Akcija, odnosno organizacija lekarskog oteka zamišljena je u veoma velikom potezu, čemu se ima zahvaliti svim onim faktorima koji su ukazali lekarskom oteku svoju potporu i naklonost, a to pre svega banu bratu dru Dragi Marušiću, gradonačelniku bratu dru Dinku Pucu, direktoru Higijenskog zavoda bratu dru Karlu Petriću, gradskom fiziku bratu dru Mavriciju Rusu, Lekarskoj komori i vodstvu Crvenog križa u Ljubljani.

Lekarski oteku, kome je začasni predsednik prof. br. dr. Edo Šlajmer, sačinjavaju braća lekari: predsednik dr. Ivan Jenko, tajnik dr. Venčeslav Arko, šef hirurškog odeljenja dr. Mirko Černi, primarij dr. Alojz Zolotar, mestni fizik dr. Mavricij Rus, direktor Higijenskog zavoda dr. Karel Petrić, dr. Franta Mis, dr. Marijan Ahejn, dr. Franjo Ciber i dr. Josip Fon.

Do sada je sletski zdravstveni oteku organizovao sanitetsku službu na sokolskom taboru u Vižmarjima i na prvom pretsletskom danu, danu država, te je ovu svoju tešku i odgovornu dužnost izvršio s najpotpunijim uspehom.

Navodila — Uputstva za slet

Izšla su upravo iz štampe »Navodila« (Uputstva) za I pokrajinski slet Saveza SKJ u Ljubljani. Ova brošura u krasnoj opremi na fino hartiji sadrži sva obaveštenja o sletu i sletskim priredbama te korisna uputstva za sve učesnike sleta. Knjižički je priložen i plan Ljubljane i sokolskog sletišta. Cena je Din 3. Dobije se kod Sletskog odbora, Ljubljana, Narodni dom.

